

Sygn.akt III AUa 510/17

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

**Przewodniczący: SSA Teresa Suchcicka (spr.)**

**Sędziowie: SA Bożena Szponar-Jarocka**

**SA Sławomir Bagiński**

**Protokolant: Agnieszka Charkiewicz**

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 marca 2018 r. w B.

**sprawy z odwołania P. G.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wypłatę odsetek

**na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.**

od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 maja 2017 r. sygn. akt III U 32/17

I. **oddala apelację,**

II. **odstępuje od obciążania organu rentowego kosztami zastępstwa procesowego za II instancję.**

Sygn. akt III AUa 510/17

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 06.12.2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016r. poz.887 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej dnia 01.02.1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustalaniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 12, poz. 104), odmówił P. G. prawa do wypłaty odsetek. Argumentował, iż zgodnie z art. 118 ustawy o emeryturach i rentach z FUS bieg terminu do wydania decyzji po wyroku Sądu rozpoczyna się od dnia następnego po dniu, w którym stał się prawomocny. Wówczas organ rentowy wydaje decyzję w ciągu 30 dni. Wypłata świadczenia, wynikająca z decyzji, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia. W przypadku P. G. wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 28.06.2016 r. uprawomocnił się w dniu 09.08.2016 r., natomiast decyzja została wydana w dniu 25.08.2016 r. z zachowaniem ustawowego terminu na załatwienie sprawy tj. w ciągu 30 dni. Dlatego wyrównanie za okres od dnia 01.06.2016 r. do dnia 30.08.2016 r. zostało wypłacone w dniu 31.08.2016 r. Z uwagi na zachowanie terminu w wydaniu decyzji organ rentowy odmówił wypłaty odsetek.

W odwołaniu od tej decyzji P. G. domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do odsetek. Wnioskodawca wskazał, iż o uprawnieniu do wypłaty odsetek przesądza wcześniejsze rozstrzygnięcie o odpowiedzialności organu rentowego za

nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji ustalającej po dniu 01.06.2014 r. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 28.06.2016 r. sygn. III U 62/16 nie zawierał rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego, jednak nie pozbawia go to prawa do żądania wypłaty odsetek. W tym zakresie powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24.03.2011 r. sygn. I UZP 2/11. Podniósł, iż jego żądanie oparte jest na twierdzeniu, iż organ rentowy dopuścił się błędu w ustaleniu okoliczności faktycznych, skutkujących odmową przyznania mu prawa do świadczenia rentowego w przypisanym terminie. Jego zdaniem organ rentowy na datę wydania decyzji dysponował materiałem dowodowym, który pozwalał na uznanie, że jest on nadal niezdolny do pracy. Ostatecznie błędna ocena stanu zdrowia przez organ rentowy doprowadziła do wydania decyzji niezgodnej ze stanem faktycznym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 17 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Suwałkach zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał P. G. prawo do wypłaty odsetek za opóźnienie w ustaleniu i wypłacie świadczenia rentowego poczynając od dnia 16 czerwca 2014 r. do dnia wypłaty świadczenia (pkt 1) oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz P. G. 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2).

Sąd ustalił, że P. G. do dnia 31.05.2014 r. był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Na skutek złożonego w dniu 24.02.2014 r. wniosku o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 15.05.2014 r. uznała wnioskodawcę za zdolnego do pracy. W tych okolicznościach decyzją z dnia 21.05.2014 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy przywrócenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres. P. G. złożył do Sądu Okręgowego w Suwałkach odwołanie – sygn. III U 62/15. W toku jego rozpoznawania Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu schorzeń, na które cierpi odwołujący. Z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu rehabilitacji medycznej i neurologii wynikało, iż z uwagi na schorzenia kręgosłupa odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy na okres od 30.04.2015 r. do 23.09.2016 r. Natomiast biegły okulista nie stwierdził u odwołującego niezdolności do pracy. Zastrzeżenia do tej opinii złożył odwołujący, kwestionując okoliczności związane z okresem, na jaki biegli uznali go za niezdolnego do pracy. Dodatkowo wskazał na przebieg i leczenia schorzeń kręgosłupa. Biegli z zakresu neurologii i rehabilitacji medycznej w opinii uzupełniającej ponownie przeanalizowali okoliczności wskazane przez wnioskodawcę i zaopiniowali, że od 01.06.2014 r. do 25.11.2014 r. odwołujący był całkowicie niezdolny do pracy, od 26.11.2014 r. do 08.03.2015 r. częściowo niezdolny do pracy, od 09.03.2015 r. do 08.09.2015 r. całkowicie niezdolny do pracy – w związku z operacją kręgosłupa, a od 09.09.2015 r. do 23.09.2016 r. częściowo niezdolny do pracy. Strony nie składały zastrzeżeń do tej opinii. Wyrokiem z dnia 28.06.2016 r. Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie i orzekł zgodnie z konkluzją biegłych. Organ rentowy wystąpił z wnioskiem o uzasadnienie wyroku, jednak ostatecznie nie składał od niego apelacji. Orzeczenie stało się prawomocne z dniem 09.08.2016 r. W dniu 10.08.2016 r. Sąd wysłał akta rentowe wraz z prawomocnym wyrokiem, do wykonania. W wykonaniu prawomocnego wyroku organ rentowy wydał w dniu 25.08.2016 r. decyzję o przyznaniu odwołującemu prawa do renty.

Dalej Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 14.10.2016 r. odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o wypłacenie odsetek za okres od 01.06.2014 r. do 30.08.2016 r.

W świetle tak poczynionych ustaleń Sąd zważył, że okolicznością bezsporną był brak orzeczenia w wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 28.06.2016 r. sygn. III U 62/15 o odpowiedzialności organu rentowego. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w uchwale z dnia 24.03.2011 r. sygn. I UZP 2/11 fakt ten nie pozbawia wnioskodawcy prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie odsetek. Sąd przytoczył art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 963 ze zm.), zgodnie z którym jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem

okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21.04.2009 r. sygn. I UK 345/08 stwierdził, że jeżeli dla stwierdzenia uprawnień do świadczenia wymaga się wydania decyzji, termin do jej wydania biegnie od daty wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, co dotyczy także ponownego ustalenia prawa do świadczenia. Przez wyjaśnienie „ostatniej niezbędnej okoliczności” należy rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Wyjaśnienie okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oznacza dokonanie czynności, mającej na celu ustalenie stanu faktycznego, czyli przeprowadzenie dowodów i ich ocenę. Zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych określenie „nie ustalił prawa do świadczenia” oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. W tym ostatnim wypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy, odmawiając przyznania świadczenia, naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego, przy czym dla powstania obowiązku wypłaty odsetek konieczne jest stwierdzenie naruszenia prawa przez organ rentowy prawomocnym wyrokiem sądu zmieniającym decyzję organu rentowego i przyznającym prawo do tego świadczenia. Wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, oznacza, że opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ten organ ponosi odpowiedzialność, choćby nie można mu było zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa.

Następnie Sąd odniósł się do art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2016r. poz. 887 ze zm.) stanowiącego, że organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. Natomiast jak stanowi ust.1a art. 118 ustawy w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. W wyroku z dnia 11 września 2007r. sygn. P 11/07 Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że przez pojęcie „wyjaśnienie ostatniej niezbędnej okoliczności” z art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS należy rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Stąd też 30-dniowy termin na wydanie decyzji w sprawie świadczenia i jego wypłaty w razie, gdy prawo do świadczenia zostało ustalone przez sąd, powinien być liczony od dnia doręczenia wyroku sądu - jednakże tylko wtedy, gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy (np. błędna interpretacja przepisów, zaniechanie podjęcia określonych działań z urzędu, błędne orzeczenie lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej w sprawie niezdolności do pracy), termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia.

W dalszych rozważaniach Sąd I instancji podniósł, że analizując sporną w sprawie okoliczność związaną z istnieniem u wnioskodawcy niezdolności do pracy, należało podzielić stanowisko odwołującego, iż organ rentowy w ramach udzielonych mu kompetencji i obowiązków, był zobligowany do podejmowania działań zmierzających z wyjaśnieniem wszystkich okoliczności warunkujących prawo do świadczenia. W tym zakresie ustalenia są dokonywane wyłącznie na podstawie orzeczenia lekarza orzecznika oraz komisji lekarskiej. Oba te organy działają w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 14.12.2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz.U. Nr 273, poz. 2711). Zgodnie z § 3 rozporządzenia oddział Zakładu w wyznaczonym terminie kieruje osobę, w stosunku do której ma być wydane orzeczenie, na badania przeprowadzane przez lekarza orzecznika, lekarza konsultanta, psychologa, na badania dodatkowe lub na obserwację szpitalną. Natomiast jak stanowi § 4 tego rozporządzenia Lekarz orzecznik wydaje orzeczenie na podstawie dokumentacji dołączonej do wniosku oraz po przeprowadzeniu bezpośredniego badania stanu zdrowia osoby, w stosunku do której ma być wydane orzeczenie. Lekarz orzecznik może wydać orzeczenie również bez bezpośredniego badania stanu zdrowia osoby, w stosunku do

której ma być ono wydane, jeżeli dokumentacja dołączona do wniosku jest wystarczająca do wydania orzeczenia. Przed wydaniem orzeczenia, uzupełnić dokumentację dołączoną do wniosku, w szczególności o opinie lekarza konsultanta lub psychologa albo o wyniki badań dodatkowych lub obserwacji szpitalnej. Natomiast lekarz konsultant i psycholog wydają opinie na podstawie bezpośredniego badania stanu zdrowia osoby, w stosunku do której ma być wydane orzeczenie, oraz analizy dokumentacji medycznej i zawodowej. W rozpoznawanej sprawie organ rentowy zastosował „standardową” procedurę, gdyż badanie niezdolności do pracy ograniczył wyłącznie do orzeczenia lekarza orzecznika, a następnie komisji lekarskiej, która rozpoznawała sprzeciw wnioskodawcy. Organ rentowy nie zasięgnął opinii lekarza konsultanta np. z zakresu neurologii. Ocena działań organu rentowego w zestawieniu z ostatecznymi ustaleniami biegłych lekarzy sądowych powołanych przez Sąd w sprawie III U 62/15 wskazuje na błąd organu rentowego, który skutkowało opóźnieniem w ustaleniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Jak wynikało z ustaleń biegłych lekarzy sądowych, odwołujący był częściowo niezdolny do pracy, a w wyniku przeprowadzonego zabiegu operacyjnego – całkowicie niezdolny do pracy. Ustalenia biegłych nie były kwestionowane przez organ rentowy, co dodatkowo utwierdziło Sąd w stwierdzeniu, że to z winy Zakładu doszło do opóźnienia w ustaleniu prawa do świadczenia rentowego.

Sąd nie podzielił stanowiska organu rentowego, że odwołujący przyczynił się do opóźnienia, gdyż w toku postępowania sądowego składał zastrzeżenia do opinii biegłych lekarzy sądowych. Przede wszystkim odwołanie, a następnie zastrzeżenia do opinii doprowadziły do właściwego ustalenia, w jakim zakresie odwołujący był niezdolny do pracy. Dotyczy to przede wszystkim występowania u niego okresowej całkowitej niezdolności do pracy. Nie ulega jednak wątpliwości, że organ rentowy, w ramach posiadanych uprawnień i możliwości prawno – kadrowych, miał możliwość właściwego ustalenia w tym zakresie i wydania prawidłowej decyzji.

Z tych też względów Sąd uwzględniając w całości odwołanie wnioskodawcy na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku. O kosztach postępowania orzekł na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r. poz. 1804 ze zm.).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy skarżąc powyższy wyrok w całości, zarzucił mu:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego tj. naruszenie art. 224,227,229, 231 i 233 kodeksu postępowania cywilnego poprzez zamknięcie rozprawy i błędne przyjęcie, iż sprawa została dostatecznie wyjaśniona, a odwołujący udowodnił swe roszczenia dotyczących odsetek za zwłokę w przyznaniu świadczenia, nie rozstrzygnięcie sprawy co do istoty poprzez nie rozstrzygnięcie czy organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nie przyznanie świadczenia w terminie, niezgodność ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez nieuwzględnienie faktu, iż na etapie postępowania sądowego oceny stanu zdrowia - a w konsekwencji stopnia niezdolności do pracy ubezpieczonego dokonywali biegli sądowi a nie pozwany, a także pominięcie przyznanego faktu, iż sam odwołujący kwestionował opinie biegłych sądowych przez co sam doprowadził do długotrwałości postępowania w konsekwencji braku wszechstronnej oceny faktów oraz przekroczenie swobodnej oceny dowodów co miało wpływ na rozstrzygnięcie - co miało wpływ na orzeczenie;

2. naruszenie prawa procesowego tj. art. 328 § 2 kodeksu postępowania cywilnego, polegające na niewskazaniu w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w oparciu o jakie dowody (zawarte w aktach) Sąd doszedł do przekonania, że pozwany miał możliwość właściwego ustalenia stanu zdrowia odwołującego zwłaszcza na etapie postępowania sądowego i jak to się przekłada na obowiązek zapłaty odsetek - gdy biegli sądowi orzekali podobnie jak lekarze orzecznicy a ubezpieczony zgodnie z zasadą kontradyktoryjności kwestionował ustalenia Sądu (biegłych) co miało wpływ na datę wydania orzeczenia, a w konsekwencji przyznania świadczenia oraz ustalenia daty prawa do odsetek od dnia 16.06.2014 r.;

2a. Sąd Okręgowy nie uzasadnił na podstawie jakich dowodów przyjął datę początkową 16.06.2014 r. wskazując iż jest to termin związany z upływem 30 dni od daty wydania orzeczenia komisji lekarskiej dowolnie pomijając, iż po tej dacie nastąpiły okoliczności nie znane pozwanemu na etapie rozpoznania sprawy przed organem (nowe okoliczności)

albowiem P. G. był operowany i Jego stan zdrowia ubezpieczonego uległ pogorszeniu pominął również, iż organ wypłacił wyrównanie za okres 01.06.2014 - 30.09.2016 r.

3. naruszenie przepisów prawa procesowego tj. 233 kodeksu postępowania cywilnego poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów gdyż Sąd Okręgowy pominął, iż odwołujący swą aktywnością procesową przyczynił się do długotrwałości postępowania oraz nie udowodnił winny organu oraz iż stan zdrowia uzasadniający całkowitą niezdolność do pracy był znany w dniu orzekania przez lekarzy orzeczników lub Komisję Lekarską a przez to naruszył zasady doświadczenia życiowego i logiki, gdyż nie można odpowiadać za fakty i okoliczności na które nie ma się wpływu i które nastąpiły później (pogorszenie stanu zdrowia, operacja, upływ czasu),

4. naruszenie prawa materialnego tj. art. 118 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z art. 85 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art.6 kodeksu cywilnego poprzez błędną subsumcję polegającą na błędnym uznaniu iż zachodzą okoliczności uzasadniające przyznanie odwołującemu prawa do odsetek gdyż (w ocenie Sądu Okręgowego) organ wypłacił świadczenie rentowe po terminie - w sytuacji gdy organ przy wypłacie zachował ustawowe terminy tj. po zwrocie sprawy z Sądu oraz gdy nie stwierdzono odpowiedzialności organu za nieprzyznanie prawa do renty przy niekwestionowanym fakcie składanych przez ubezpieczonego zastrzeżeń do opinii biegłych odnośnie stopnia niezdolności do pracy a w konsekwencji błędnego określenia daty od kiedy świadczenie stało się wymagalne.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania oraz zasądzenie od odwołującego na rzecz pozwanego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych - za obie instancje, względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I Instancji.

#### **Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w całości ustalenia faktyczne jak i wywody prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60).

Nietrafny jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Dokonana przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wówczas, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu nie znajduje oparcia w zasadach doświadczenia życiowego. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie występuje, gdyż stan faktyczny nie był sporny. Sąd Okręgowy ustalił, że P. G. do dnia 31.05.2014 r. był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Na skutek złożonego w dniu 24.02.2014 r. wniosku o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 15.05.2014 r. uznała wnioskodawcę za zdolnego do pracy. W tych okolicznościach decyzją z dnia 21.05.2014 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy przywrócenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres. P. G. złożył do Sądu Okręgowego w Suwałkach odwołanie – sygn. III U 62/15. W toku jego rozpoznawania Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu schorzeń, na które cierpi odwołujący. Z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu rehabilitacji medycznej i neurologii wynikało, iż z uwagi na schorzenia kręgosłupa odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy na okres od 30.04.2015 r. do 23.09.2016 r. Zastrzeżenia do tej opinii złożył odwołujący, kwestionując okoliczności związane z okresem, na jaki biegli uznali go za niezdolnego do pracy. Dodatkowo wskazał na przebieg i leczenia schorzeń kręgosłupa. Biegli z zakresu neurologii i rehabilitacji medycznej w opinii uzupełniającej ponownie przeanalizowali okoliczności wskazane przez wnioskodawcę i zaopiniowali, że od 01.06.2014 r. do 25.11.2014 r. odwołujący był całkowicie niezdolny do pracy, od 26.11.2014 r. do 08.03.2015 r. częściowo niezdolny do pracy, od 09.03.2015 r. do 08.09.2015 r. całkowicie niezdolny do pracy – w związku z operacją kręgosłupa, a od 09.09.2015 r. do 23.09.2016 r. częściowo niezdolny do pracy. Strony nie składały zastrzeżeń do tej opinii. Wyrokiem z dnia 28.06.2016 r. Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie i orzekł zgodnie z konkluzją

biegłych, nie orzekł jednak o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ rentowy wystąpił z wnioskiem o uzasadnienie wyroku, jednak ostatecznie nie składał od niego apelacji. Orzeczenie stało się prawomocne z dniem 09.08.2016 r. W dniu 10.08.2016 r. Sąd wysłał akta rentowe wraz z prawomocnym wyrokiem, do wykonania. W wykonaniu prawomocnego wyroku organ rentowy wydał w dniu 25.08.2016 r. decyzję o przyznaniu odwołującemu prawa do renty z wyrównaniem za okres od dnia 01.06.2016 r. do dnia 30.08.2016 r., które zostało wypłacone w dniu 31.08.2016 r. Skoro okoliczności sprawy nie były sporne między stronami to zarzut naruszenia przez Sąd przepisów prawa procesowego jest całkowicie chybiony. Dodać należy, że zgodnie z utrwalonym już orzecnictwem zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia uniemożliwia dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego. W niniejszej sprawie Sąd i instancji należy uzasadnić swoje rozstrzygnięcie i uzasadnienie to z pewnością odpowiada wymogom określonym w art. 328 § 2 k.p.c.

Jak słusznie zważył Sąd Okręgowy istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Zgodnie z treścią § 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz. U. 2004, Nr. 273, poz. 2711), oddział ZUS w wyznaczonym terminie kieruje osobę w stosunku do której ma być wydane orzeczenie na badania przeprowadzone przez lekarza orzecznika, lekarza konsultanta, psychologa, na badania dodatkowe lub obserwację szpitalną. Dalej zgodnie z § 4 ust. 3 tego samego rozporządzenia Lekarz orzecznik może, przed wydaniem orzeczenia, uzupełnić dokumentację dołączoną do wniosku, w szczególności o opinie lekarza konsultanta lub psychologa albo o wyniki badań dodatkowych lub obserwacji szpitalnej. Niewątpliwie konieczna do prawidłowej oceny spornej okoliczności była np. opinia właściwego specjalisty konsultanta, bądź uzupełnienie dokumentacji lekarskiej o dokumentację dodatkową, czego jednak nie uczyniono. Już ta okoliczność skutkuje uznaniem, że pozwany Zakład na tym etapie postępowania nie wyjaśnił wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania prawidłowej decyzji. Zatem ewentualne wątpliwości w odniesieniu do stanu zdrowia wnioskodawcy pozwany organ rentowy mógł wyjaśnić, na podstawie uprawnień jakie posiada. Skutkiem zaniechania możliwych do przeprowadzenia czynności musi być zaś stwierdzenie, że nie poczynił on w sprawie wszystkich możliwych ustaleń faktycznych, a co za tym idzie, nie wyjaśnił wszystkich okoliczności koniecznych do wydania prawidłowej decyzji. W tej zaś sytuacji uznać należy, że opóźnienie w przyznaniu świadczenia na rzecz wnioskodawcy jest następstwem okoliczności, za które Zakład ponosi odpowiedzialność.

Nie można uznać za trafny pogląd organu rentowego, iż dopiero wyrok Sądu Okręgowego stanowił ostatnią okoliczność niezbędną do wyjaśnienia sprawy. Skoro bowiem kluczową kwestią była właściwa ocena stanu zdrowia wnioskodawcy, a mogła być ona, dokonana na podstawie posiadanych przez organ rentowy dokumentów, to nie ulega wątpliwości, iż organ rentowy już w dniu kiedy wnioskodawca przedstawił odpowiednią dokumentację, dysponował materiałem dowodowym koniecznym do pozytywnego rozpatrzenia zgłoszonego żądania, jeśli prawidłowo dokonałby interpretacji dokumentacji medycznej. Nie sposób, zatem uznać, iż opóźnienie w przyznaniu świadczenia nastąpiło z przyczyn niezależnych od organu rentowego. Istotne znaczenie ma bowiem fakt, że już z pierwszej opinii biegłych sądowych wydanej na podstawie dokumentacji złożonej przed organem rentowym wynikało, że wnioskodawca jest osobą niezdolną do pracy (opinia k.29-31 a.s. III U 62/15). Dalszy spór pomiędzy stronami dotyczył stopnia niezdolności (zdaniem wnioskodawcy legitymował się on całkowitą, a nie częściową niezdolnością) oraz czasu jej trwania. Słusznie Sąd I instancji uznał, że wyjaśnienie ostatniej niezbędnej okoliczności z art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS to wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Stąd też 30-dniowy termin na wydanie decyzji w sprawie świadczenia i jego wypłaty w razie, gdy prawo do świadczenia zostało ustalone przez sąd, powinien być liczony od dnia doręczenia wyroku sądu - jednakże tylko wtedy, gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy (np. błędna interpretacja przepisów, zaniechanie podjęcia określonych działań z urzędu, błędne orzeczenie lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej w sprawie niezdolności do pracy), termin ten powinien być liczony od dnia, w którym organ rentowy,

gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia. W rozpoznawanej sprawie data wypłaty odsetek powinna być określona na 16 czerwca 2014 r. tj. z upływem 30-dniowego terminu od wydania orzeczenia przez komisję lekarską. Wnioskodawca dołożył bowiem należytych starań przedkładając wymagane dokumenty konieczne do wydania decyzji przyznającej prawo do świadczenia. Biegli sądowi powołani w postępowaniu sądowym zapoznali się z dokumentacją medyczną, którą również dysponował organ rentowy i uznali - na jej podstawie - że stan zdrowia ubezpieczonego czynił go nadal niezdolnym do pracy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wyrok wydany przez Sąd Okręgowy jest prawidłowy i zgodny z obowiązującymi przepisami prawa materialnego, zatem apelacja organu rentowego jako bezzasadna podlega oddaleniu w trybie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Argumentem uzasadniającym zastosowanie na gruncie niniejszej sprawy przepisu art. 102 k.p.c. jest specyficzny charakter niniejszej sprawy, jak również fakt, iż przegrywającą stroną jest organ rentowy, którego zadaniem jest realizacja zadań społecznych i stanie na straży prawidłowego wydatkowania środków publicznych a nadto okoliczność, iż organ rentowy nie został obciążony sporną odpowiedzialnością w sprawie III U 62/16, choć przepis art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS wyraźnie nakładał na Sąd orzekający ww. sprawie taki obowiązek.